

Παραδοτέο 4.2: Έκθεση Πεπραγμένων 2025

Ταρουδάκης Μ.
Παπαδάκης Ν.
Τζουβελέκας, Ε.
Δημάρη Γ.

«Περιφερειακός Μηχανισμός Διάγνωσης των Αναγκών της Αγοράς Εργασίας Περιφέρειας Κρήτης»

Επιστημονικός Υπεύθυνος: Ομότιμος Καθηγητής Μιχάλης Ταρουδάκης

Αναπληρωτής Επιστημονικός Υπεύθυνος: Καθηγητής Νίκος Παπαδάκης

Παραδοτέο 4.2: Έκθεση Πεπραγμένων 2025

ΕΚΔΟΣΗ 1.0.1

ΗΡΑΚΛΕΙΟ, 22.12.2025

Ομάδα Συγγραφής Παραδοτέου
Ομότιμος Καθηγητής Μιχάλης Ταρουδάκης
Καθηγητής Νίκος Παπαδάκης
Καθηγητής Βαγγέλης Τζουβελέκας
Δρ Γεωργία Δημάρη

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ:	Κρήτη - ΕΣΠΑ 2021 - 2027
ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ:	5. Προώθηση της Κοινωνικής Ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας
ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ:	ESO4.1
ΔΡΑΣΗ:	4.1.3
ΤΙΤΛΟΣ:	Περιφερειακός Μηχανισμός Διάγνωσης των Αναγκών της Αγοράς Εργασίας Περιφέρειας Κρήτης
ΚΩΔΙΚΟΣ ΕΡΓΟΥ:	MIS 6004822
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ:	310.000 €

Σύνοψη (Executive Summary)

Η παρούσα αναφορά αποτελεί την Έκθεση Πεπραγμένων του Έργου «Περιφερειακός Μηχανισμός Διάγνωσης των Αναγκών της Αγοράς Εργασίας στην Κρήτη» (<https://pmdaae.crete.gov.gr/>) για το έτος 2025 και εκπονείται στο πλαίσιο του Πακέτου Εργασίας 4 με τίτλο «Διαχείριση και Διασφάλιση Ποιότητας Έργου». Σκοπός της είναι η συστηματική αποτύπωση της προόδου υλοποίησης του Έργου, η παρακολούθηση της τήρησης του εγκεκριμένου χρονοδιαγράμματος και η αξιολόγηση της ποιότητας των παραγόμενων παραδοτέων σε όλα τα Πακέτα Εργασίας.

Η αναφορά εστιάζει τόσο στις οργανωτικές και διοικητικές πτυχές του Έργου όσο και στη συνοπτική παρουσίαση των βασικών ερευνητικών αποτελεσμάτων που παρήχθησαν εντός του 2025, στο πλαίσιο της ποσοτικής και ποιοτικής διερεύνησης της αγοράς εργασίας στην Περιφέρεια Κρήτης. Ιδιαίτερη έμφαση δίδεται στη λειτουργία των μηχανισμών διασφάλισης ποιότητας, στη διατομεακή συνεργασία των εμπλεκόμενων επιστημονικών ομάδων και στη σύνδεση των ερευνητικών ευρημάτων με τις ανάγκες περιφερειακού σχεδιασμού πολιτικών απασχόλησης, κατάρτισης και κοινωνικής συνοχής.

Το Πανεπιστήμιο Κρήτης, ως φορέας υλοποίησης, έχει την ευθύνη της συνολικής παρακολούθησης της πράξης, του συντονισμού των ενεργειών των συμβαλλόμενων εταίρων και της διασφάλισης της εύρυθμης εξέλιξης του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου. Στο πλαίσιο αυτό, συλλέγει και επεξεργάζεται στοιχεία που αφορούν τα παραδοτέα, συντάσσει τις εκθέσεις προόδου, διαχειρίζεται τα οικονομικά δεδομένα του Έργου, συγκεντρώνει τα απαιτούμενα διοικητικά και οικονομικά έντυπα και προβαίνει σε περιοδικούς οικονομικούς απολογισμούς, συμβάλλοντας καθοριστικά στη διαφάνεια, τη λογοδοσία και την αποτελεσματική υλοποίηση του Περιφερειακού Μηχανισμού.

Συντομογραφίες

ΚΕΜΕ	Κέντρο Ερευνών και Μελετών Πανεπιστημίου Κρήτης
ΜΕΚΓ	Μονάδα Ερευνών κοινής Γνώμης
ΠΜΔΑΑΕ	Περιφερειακός Μηχανισμός Διάγνωσης των Αναγκών της Αγοράς Εργασίας

Περιεχόμενα

Συνοτομογραφίες	4
1. Εισαγωγή.....	6
2. Διασφάλιση Ποιότητας	7
2.1 Εσωτερική διασφάλιση ποιότητας	7
2.2 Διασφάλιση ποιότητας αποτελεσμάτων του έργου	9
3. Σύνοψη πεπραγμένων του έτους 2025.....	11
3.1 Πακέτο Εργασίας 1 (ΠΕ.1). Ποσοτική Έρευνα.....	11
3.2 Πακέτο Εργασίας 2 (ΠΕ.2). Ποιοτική Έρευνα.....	12
3.4 Πακέτο Εργασίας 6 (ΠΕ.6) – Ημερίδες/Συνέδριο/Δράση Διάχυσης, Π.6.1	15
3.5 Πακέτο Εργασίας 4 (ΠΕ.4). Διαχείριση και Διασφάλιση Ποιότητας του Έργου.....	16
4 Ανάλυση SWOT.....	17
4.4 Δυνάμεις	17
4.5 Αδυναμίες.....	17
4.6 Ευκαιρίες.....	17
4.7 Απειλές	17
4.8 Επόμενες Ενέργειες.....	18
5 Καταληκτικά.....	18

1. Εισαγωγή

Η παρούσα αναφορά αποτελεί έκθεση πεπραγμένων του Έργου «Περιφερειακός Μηχανισμός Διάγνωσης των Αναγκών της Αγοράς Εργασίας» στην Κρήτη για το έτος 2025, στα πλαίσια του Πακέτου Εργασίας 4 με τίτλο «Διαχείριση και Διασφάλιση Ποιότητας Έργου».

Το παρόν παραδοτέο εστιάζει κυρίως στην εξέλιξη του Έργου από πλευράς τήρησης του χρονοδιαγράμματος και παραγωγής του περιεχομένου των επί μέρους δράσεων και στοχεύει στο να διασφαλιστεί η ποιότητα της εκτέλεσής του. Προς την κατεύθυνση της διασφάλισης ποιότητας οι αναφορές περιλαμβάνουν ανάλυση SWOT σχετικά με την υλοποίηση του Έργου.

Την ευθύνη του Παραδοτέου 4.2 έχει ο Επιστημονικός Υπεύθυνος του Έργου, Ομότιμος Καθηγητής Μιχάλης Ταρουδάκης, συνεπικουρούμενος από τον Αν. Επιστημονικό Υπεύθυνο Καθηγητή Νίκο Παπαδάκη (Συντονιστή ΠΕ 2, 3) τον Καθηγητή Βαγγέλη Τζουβελέκα (Συντονιστής ΠΕ 1) και τους συνεργάτες διαχείρισης.

2. Διασφάλιση Ποιότητας

Η ενότητα αυτή επικεντρώνεται στη συνοπτική αποτύπωση της υλοποίησης, της προόδου και των βασικών αποτελεσμάτων του Έργου «Περιφερειακός Μηχανισμός Διάγνωσης των Αναγκών της Αγοράς Εργασίας Περιφέρειας Κρήτης» για το έτος 2025, στο πλαίσιο του Πακέτου Εργασίας 4 που αφορά τη διαχείριση και τη διασφάλιση ποιότητας. Παρουσιάζονται οι μηχανισμοί εσωτερικής και εξωτερικής διασφάλισης ποιότητας, η οργανωτική δομή και οι ρόλοι των εμπλεκόμενων φορέων, καθώς και η τήρηση του χρονοδιαγράμματος και των προβλεπόμενων παραδοτέων. Παράλληλα, συνοψίζονται τα κύρια ευρήματα της ποσοτικής και ποιοτικής έρευνας για την αγορά εργασίας στην Κρήτη, αναδεικνύοντας τόσο τις θετικές εξελίξεις (μείωση ανεργίας, ζήτηση προσωπικού) όσο και τις διαρθρωτικές προκλήσεις (ανισότητες, επισφάλεια, κενά δεξιοτήτων, εποχικότητα). Η ενότητα ολοκληρώνεται με ανάλυση SWOT, μέσω της οποίας αποτιμώνται οι δυνάμεις, οι αδυναμίες, οι ευκαιρίες και οι απειλές του Έργου, και με την αποτύπωση των επόμενων ενεργειών, με στόχο τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας, τη στήριξη του περιφερειακού σχεδιασμού πολιτικών απασχόλησης και την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής στην Περιφέρεια Κρήτης.

2.1 Εσωτερική διασφάλιση ποιότητας

Για τη εσωτερική διασφάλιση της ποιότητας του Έργου υιοθετήθηκαν οι εξής ρόλοι και διαδικασίες:

- **Επιστημονικός Υπεύθυνος (ΕΥ):** Παρακολουθεί την εξέλιξη του Έργου, συνεργάζεται με τους Υπεύθυνους της κάθε Δράσης και συντάσσει τις εκθέσεις πεπραγμένων, όπως η παρούσα.
- **Υπεύθυνοι Πακέτων Εργασίας (ΥΠΕ):** Αναλαμβάνουν τη συνολική εποπτεία της κάθε Δράσης και φροντίζουν ώστε να υλοποιούνται ορθά οι εκάστοτε δραστηριότητες μέσα στα προκαθορισμένα χρονικά πλαίσια. Συνεργάζονται με τα μέλη της Ομάδας Έργου, συντονίζουν τις ενέργειές τους και ελέγχουν τις ερευνητικές διαδικασίες και τις διαδικασίες επεξεργασίας αποτελεσμάτων. Για τις τηλεφωνικές έρευνες ο υπεύθυνος Δράσης ελέγχει την τήρηση του Κώδικα Επαγγελματικής Πρακτικής της ΜΕΑΚΓ.

-

Κατά το δεύτερο έτος του Έργου, για τις Δράσεις που υλοποιήθηκαν, οι Υπεύθυνοι Πακέτων Εργασίας (ΠΕ) ήταν :

- ο Υπεύθυνος ΠΕ 1 «Ποσοτική Έρευνα» : **Βαγγέλης Τζουβελέκας**, Καθηγητής Τμήματος Οικονομικών, συντονιστής του ΠΕ και υπεύθυνος για την ανάλυση δευτερογενών δεδομένων και τις ποσοτικές έρευνες, συνεπικουρούμενος από τους **Μιχαήλ Τσαγρή**

Αναπλ. Καθ. Τμήματος Οικονομικών Επιστημών, τον **Γρηγόριο Εμβαλωματή** Αναπλ. Καθ. Τμήματος Οικονομικών Επιστημών, και τον **Δρ Κωστή Πηγουνάκη**, Μέλος ΕΔΙΠ του Τμήματος Οικονομικών Επιστημών του Π.Κ. .

- ο Υπεύθυνος ΠΕ 2 «Ποιοτική Έρευνα» : **Νίκος Παπαδάκης**, Καθηγητής Τμήματος Πολιτικής Επιστήμης υπεύθυνος για την ανάλυση και διεξαγωγή των Ποιοτικών ερευνών.
- ο Υπεύθυνος ΠΕ 3 «Ερευνητικά Εδραιωμένες Προτάσεις Παρεμβάσεων (συμπεριλαμβανομένου Προγράμματος Τομεακής Κατάρτισης) και Προτάσεις Πολιτικής» : **Νίκος Παπαδάκης**, Καθηγητής Τμήματος Πολιτικής Επιστήμης.
- ο Υπεύθυνος Δράσης 4 «Διαχείριση και Διασφάλιση ποιότητας του Έργου» : **Μιχάλης Ταρουδάκης**, Ομότιμος Καθηγητής Τμήματος Μαθηματικών και Εφαρμοσμένων Μαθηματικών, Επιστημονικός Υπεύθυνος του Έργου.

- **Ομάδα Διοίκησης Έργου (ΟΔΕ):** Φροντίζει για την αποτελεσματικότερη διοίκηση του Έργου και αποτελείται από τους:

- ο Μιχάλη Ταρουδάκη,
- ο Βαγγέλη Τζουβελέκα,
- ο Νίκο Παπαδάκη

Η ΟΔΕ συντονίζει τις Δράσεις του Έργου ώστε να τηρείται το χρονοδιάγραμμα σε επίπεδο φυσικού αντικείμενου και επιβλέπει συστηματικά, εποπτεύει και συντονίζει τη συνεργασία των μελών της Ομάδας Έργου εντός των παραδοτέων καθώς σε όλα εμπλέκονται περισσότεροι του ενός ερευνητές. Ως εκ τούτου παρεμβαίνει όταν παρατηρούνται καθυστερήσεις ή άλλες δυσαρμονίες στην υλοποίηση του Έργου και στην ολοκλήρωση παραδοτέων. Η ΟΔΕ συνεδριάζει τακτικά μία φορά το εξάμηνο και ενδιαμέσως εκτάκτως αν αυτό κριθεί απαραίτητο.

- **Επιτροπή Αξιολόγησης Πρόσθετου Προσωπικού (ΕΑΠΠ):** Έχει την ευθύνη για την επιλογή των εξωτερικών συνεργατών. Η αποτελείται από τους:

- ο Μιχάλη Ταρουδάκη
- ο Βαγγέλη Τζουβελέκα,
- ο Νίκο Παπαδάκη,

Η ΕΑΠΠ φροντίζει ώστε να επιλεγούν αξιοκρατικά οι εξωτερικοί συνεργάτες του Έργου.

- **Επιτροπή Συντονισμού και Αξιοποίησης των Ευρημάτων του Περιφερειακού Μηχανισμού (ΕΣΑΕΠΜ):** Η Επιτροπή λειτουργεί ως φορέας εξωτερικής παρακολούθησης της εξέλιξης του Έργου και φροντίζει για το συντονισμό του με άλλες δράσεις που αναλαμβάνει η Περιφέρεια Κρήτης στο χώρο της αγοράς εργασίας. Η παρουσία των κοινωνικών εταίρων (stakeholders)

πιστοποιεί ότι το Έργο θα κινηθεί στην κατεύθυνση της ουσιαστικής παρέμβασης που θα ωφελήσει εργοδότες και εργαζομένους.

2.2 Διασφάλιση ποιότητας αποτελεσμάτων του έργου

Για τη διασφάλιση της ποιότητας των ερευνών :

Η ΜΕΑΚΓ ενεπλάκη ενεργά, συμμετέχοντας στο Έργο με τα στελέχη, την τεχνογνωσία της και τον εξοπλισμό της. Σημαντική παράμετρος διασφάλισης της ποιότητας των ερευνών είναι ο **Κώδικας Επαγγελματικής Πρακτικής της ΜΕΑΚΓ** που βασίζεται στον Κώδικα Επαγγελματικής Πρακτικής του Συλλόγου Εταιρειών Δημοσκόπησης και Έρευνας Αγοράς (Σ.Ε.Δ.Ε.Α.), ο οποίος με τη σειρά του αναφέρεται στους αντίστοιχους διεθνείς κώδικες που έχει συντάξει η *European Society for Opinion and Marketing Research (E.S.O.M.A.R. – Ευρωπαϊκή Εταιρεία για την Έρευνα Κοινής Γνώμης και Έρευνας Αγοράς)*, σε συνεργασία με το *International Chamber of Commerce (I.C.C. – Διεθνές Επιμελητήριο Εμπορίου)*. Η εφαρμογή του Κώδικα εποπτεύθηκε από τον κο Βαγγέλη Τζουβελέκα, επιστημονικά υπεύθυνο της ΜΕΑΚΓ.

Ομάδα Έργου: Η ομάδα έργου εκτέλεσης του Φυσικού Αντικειμένου της Πράξης για το Πανεπιστήμιο Κρήτης και την Μονάδα Ερευνών Αγοράς και Επιχειρηματικότητας είναι η κάτωθι:

- Μιχάλης Ταρουδάκης, Επιστημονικός Υπεύθυνος, Ομότιμος Καθηγητής Τμήματος Μαθηματικών και Εφαρμοσμένων Μαθηματικών και πρ. Πρύτανης του Πανεπιστημίου Κρήτης. Μέλος της Ομάδας Διοίκησης του Έργου.
- Νίκος Παπαδάκης, Αναπλ. Επιστημονικός Υπεύθυνος, Καθηγητής και Διευθυντής Κέντρου Πολιτικής Έρευνας και Τεκμηρίωσης (ΚΕΠΕΤ) Τμήματος Πολιτικής Επιστήμης Πανεπιστημίου Κρήτης. Διευθυντής του ΚΕΔΙΒΙΜ-Π.Κ & Μέλος του Επιστημονικού Συμβουλίου του ΕΚΔΔΑ. Μέλος της Ομάδας Διοίκησης του Έργου.
- Βαγγέλης Τζουβελέκας, Καθηγητής Τμήματος Οικονομικών Επιστημών Πανεπιστημίου Κρήτης, Επιστημονικός Υπεύθυνος της Μονάδας Ερευνών Αγοράς και Επιχειρηματικότητας του Πανεπιστημίου Κρήτης, Μέλος της Ομάδας Διοίκησης του Έργου.
- Δρ. Κωστής Πηγουνάκης, ΕΔΙΠ Τμήματος Οικονομικών Επιστημών Πανεπιστημίου Κρήτης, Μέλος της Μονάδας Ερευνών Αγοράς και Επιχειρηματικότητας του Πανεπιστημίου Κρήτης.
- Μιχάλης Τσαγρής, Επίκουρος Καθηγητής Τμήματος Οικονομικών Επιστημών Πανεπιστημίου Κρήτης.
- Περικλής Δράκος, ΕΔΙΠ Τμήματος Οικονομικών Επιστημών Πανεπιστημίου Κρήτης.

- Γρηγόρης Εμβαλωμάτης, Αναπληρωτής Καθηγητής & Αντιπρόεδρος του Τμήματος Οικονομικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Κρήτης
- Δρ. Γεράσιμος Κάρουλας, Επίκουρος Καθηγητής στο Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης, Πανεπιστήμιο Κρήτης.
- Δρ. Γεωργία Δημάρη, Διδάσκουσα Μεταναστευτικής Πολιτικής και Πολιτικών Ασφάλειας στο Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης του Πανεπιστημίου Κρήτης.
- Δρ Μαρία Δρακάκη, Κοινωνιολόγος, Δρ Πολιτικής Επιστήμης. Διδάσκουσα Εκπαιδευτικής Πολιτικής και Πολιτικών Απασχόλησης στα Πανεπιστήμια Αιγαίου και Κρήτης.
- Δρ. Στέλιος Τζαγκαράκης, Διδάσκων Κοινωνικής Πολιτικής στο Τμήμα Κοινωνιολογίας του ΕΚΠΑ και στο ΕΑΠ. Αναλυτής Πολιτικής, Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης (ΕΚΤ),
- Δρ Εμμανουήλ Βέργης, Δρ Οικονομικών Επιστημών, Διδάσκων στο Τμήμα Μαθηματικών και Εφαρμοσμένων Μαθηματικών του Πανεπιστημίου Κρήτης (μέχρι τις 30/6/2025)
- Πέτρος Πετράκης, Πτυχιούχος ΑΕΙ, συνεργάτης για την οικονομική, διοικητική υποστήριξη του Υποέργου 1.

3. Σύνοψη πεπραγμένων του έτους 2025

3.1 Πακέτο Εργασίας 1 (ΠΕ.1). Ποσοτική Έρευνα

Το δεύτερο μέρος του ΠΕ.1 αφορά στο Παραδοτέο Π.1.2 (Έκθεση ευρημάτων 1ου κύκλου ποσοτικής έρευνας. Αποτύπωση της αγοράς εργασίας της Κρήτης με τη χρήση πρωτογενών δεδομένων) του Έργου «Περιφερειακός Μηχανισμός Διάγνωσης Αναγκών Αγοράς Εργασίας Περιφέρειας Κρήτης» (ΠΜΔΑΑΕ), το οποίο υποβλήθηκε στις 30/6/2025 (και συνακόλουθα πιστοποιήθηκε επιτυχώς) και αποτυπώνει τα μεγέθη της αγοράς εργασίας στην Κρήτη για το έτος 2025. Στην Έκθεση παρουσιάζονται και αναλύονται πρωτογενή δεδομένα προερχόμενα από την Έρευνα Εργατικού Δυναμικού (ΕΕΔ) και την Έρευνα Επιχειρήσεων (ΕΕ), οι οποίες διεξήχθησαν στο πλαίσιο του Έργου. Για την παρακολούθηση της διαχρονικής εξέλιξης των κύριων μεγεθών στην αγορά εργασίας της Κρήτης, συγκεκριμένοι δείκτες αναπτύχθηκαν και εξετάστηκαν, οι οποίοι θα επανυπολογιστούν στα επόμενα κύματα των δύο αυτών ερευνών. Όπως και στο Παραδοτέο Π.1.1, ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην ανάλυση της κατάστασης και, σε μελλοντική φάση, των τάσεων στο επίπεδο του δήμου. Οι ΕΕΔ και ΕΕ αποτυπώνουν την κατάσταση της αγοράς εργασίας σε μία χρονική στιγμή της οποίας προηγείται μία περίοδος με έντονες αλλαγές στα οικονομικά δεδομένα (αυξητική πορεία της οικονομίας, σε εθνικό επίπεδο, εμφάνιση της πανδημίας COVID-19, εκ νέου ανάκαμψη των εισοδημάτων των φυσικών προσώπων και των επιχειρήσεων), με έντονες επιπτώσεις στην οικονομική δραστηριότητα στην Περιφέρεια.

Έτσι, τα δεδομένα αυτά παρέχουν την δυνατότητα εξέτασης της κατάστασης αναφορικά με την απασχόληση/ανεργία και τις δεξιότητες που βρίσκονται σε ζήτηση υπό το πρίσμα των διακυμάνσεων που έχουν προηγηθεί. Παράλληλα, αποτελούν εργαλείο για τη χάραξη πολιτικών παρέμβασης, με στόχο την ενίσχυση της απασχόλησης και τη μείωση της αναντιστοιχίας μεταξύ των δεξιοτήτων που ζητούν οι επιχειρήσεις και αυτών που διαθέτουν οι εργαζόμενοι, στο επίπεδο της Περιφέρειας. Η ανάλυση των πρωτογενών δεδομένων συμπληρώνεται από ανάλυση δευτερογενών δεδομένων από την ΕΕΔ και το Στατιστικό Μητρώο Επιχειρήσεων (ΣΜΕ) της ΕΛΣΤΑΤ.

Αυτό γίνεται όπου η φύση των δεδομένων είναι ευαίσθητη (π.χ. έσοδα ή κέρδη επιχειρήσεων) ή όπου οι περιορισμοί στον αριθμό των δειγμάτων στην ΕΕΔ (του ΠΜΔΑΑΕ) και την ΕΕ δεν επιτρέπουν την ασφαλή εξαγωγή συμπερασμάτων.

Η ανάλυση των δεδομένων για το εργατικό δυναμικό και τις επιχειρήσεις καταδεικνύει ότι η ανεργία σε περιφερειακό επίπεδο διαμορφώνεται σε χαμηλότερα επίπεδα από τον επίσημο μέσο όρο της Περιφέρειας Κρήτης για το 2024, επιβεβαιώνοντας τη συνεχιζόμενη πτωτική της πορεία την τελευταία πενταετία. Παρά τη συνολική βελτίωση, παρατηρούνται έντονες ανισότητες: η ανεργία πλήττει δυσανάλογα τις γυναίκες, τα άτομα μη ελληνικής υπηκοότητας και τους νέους 15–29 ετών, ενώ εμφανίζει υψηλότερα ποσοστά στις αγροτικές περιοχές σε σύγκριση με τους τουριστικούς δήμους.

Η διάρθρωση της απασχόλησης χαρακτηρίζεται από υψηλά επίπεδα αυτοαπασχόλησης, ιδίως στους άνδρες, στα άτομα ελληνικής υπηκοότητας, στον πρωτογενή τομέα και στο εμπόριο, καθώς και στους αγροτικούς και ορεινούς δήμους. Παράλληλα, η εποχική εργασία αποτελεί βασικό χαρακτηριστικό της περιφερειακής αγοράς εργασίας, με ιδιαίτερη ένταση στους νέους, στις γυναίκες, στα άτομα αλλοδαπής υπηκοότητας και στον κλάδο καταλυμάτων και εστίασης, όπου πάνω από τους μισούς εργαζόμενους απασχολούνται εποχικά.

Ως προς την οικονομική κατάσταση, σημαντικό ποσοστό του εργατικού δυναμικού δηλώνει ότι καλύπτει οριακά ή με δυσκολία τις βασικές του ανάγκες, με δυσμενέστερη εικόνα για όσους απασχολούνται στον πρωτογενή τομέα. Η ανεργία εμφανίζεται κυρίως βραχυχρόνια στους άνδρες και στις ηλικίες 45–59, ενώ η μακροχρόνια ανεργία συγκεντρώνεται στην ηλικιακή ομάδα 30–44. Ταυτόχρονα, οι επιχειρήσεις δηλώνουν σε μεγάλο βαθμό ύπαρξη ακάλυπτων θέσεων εργασίας και πρόθεση για προσλήψεις, χωρίς όμως να θεωρούν ότι υψηλότερες αμοιβές επαρκούν από μόνες τους για την προσέλκυση προσωπικού. Η ζήτηση επικεντρώνεται κυρίως σε ανειδίκευτους εργαζόμενους και τεχνίτες, ενώ οι διαδικασίες εύρεσης προσωπικού βασίζονται κυρίως σε άτυπα δίκτυα και αγγελίες.

Οι δείκτες παραγωγικότητας παρουσιάζουν σημαντικές χωρικές διαφοροποιήσεις, ιδίως στον πρωτογενή τομέα, όπου καταγράφονται και οι χαμηλότερες τιμές. Παράλληλα, περίπου το ένα τρίτο των εργαζομένων δηλώνει εργασιακή ανασφάλεια, ιδίως οι νέοι και οι χαμηλότερα μορφωμένοι, ενώ αναδεικνύονται φαινόμενα κόπωσης και υποεκτίμησης της εργασίας, παρά το θετικό κλίμα στις άμεσες εργασιακές σχέσεις. Σε επίπεδο δεξιοτήτων, επιβεβαιώνεται η έμφαση στις βασικές ψηφιακές ικανότητες, αλλά και η ανάγκη ενίσχυσης πράσινων, διοικητικών και πιο εξειδικευμένων ψηφιακών δεξιοτήτων. Ο ψηφιακός μετασχηματισμός αξιολογείται συνολικά θετικά, αν και τα υψηλότερα μορφωτικά επίπεδα εκφράζουν αυξημένες ανησυχίες για πιθανές αρνητικές επιπτώσεις στο εργασιακό περιβάλλον.

3.2 Πακέτο Εργασίας 2 (ΠΕ.2). Ποιοτική Έρευνα

Το ΠΕ 2 αφορά σε πρωτογενή ποιοτική έρευνα σε επιχειρήσεις και ανθρώπινο δυναμικό με την πραγματοποίηση 2 Κύκλων-Φάσεων (με 5 focus groups), με συμμετοχική έρευνα δράσης, με την αξιοποίηση ετερογενών ομάδων εστίασης (focus groups) ανά μείζονα τομέα οικονομικής δραστηριότητας (Πρωτογενής Τομέας, Εμπόριο, Μεταποίηση, Τουρισμός, Κατασκευές). Στόχος του ΠΕ2 είναι η ανάδειξη πρακτικών επίλυσης προβλημάτων και η διάγνωση αναγκών σε δεξιότητες ανά μείζονα τομέα οικονομικής δραστηριότητας, μέσω των 5 τομεακών ομάδων εστίασης.

Κατά τη διάρκεια του έτους 2025 πραγματοποιήθηκε η εναρκτήρια ποιοτική φάση (Α Φάση) σκοπός της οποίας ήταν η σε βάθος διερεύνηση της πραγματικής κατάστασης στην αγορά εργασίας της Κρήτης, η καταγραφή των θεσμικών και κοινωνικών μηχανισμών που διαιωνίζουν

την ανεργία, την υποαπασχόληση, τις εργασιακές ανισότητες και την επισφάλεια, καθώς και η αρχική διάγνωση αναγκών δεξιοτήτων σε πέντε κομβικούς τομείς οικονομικής δραστηριότητας: πρωτογενής τομέας, εμπόριο, μεταποίηση, τουρισμός και κατασκευές. Το σχετικό Παραδοτέο (Π.2) υποβλήθηκε στις 30/6/2025 (και συνακόλουθα πιστοποιήθηκε επιτυχώς)

Η ερευνητική στρατηγική στηρίχθηκε σε συμμετοχική έρευνα δράσης, με εφαρμογή ποιοτικής μεθοδολογίας μέσω πέντε θεματικών ομάδων εστίασης (focus groups), οι οποίες συγκροτήθηκαν ανά τομέα οικονομικής δραστηριότητας. Κάθε ομάδα αποτέλεσε ετερογενές μικτό σχήμα με συμμετοχή εργοδοτών, εργαζομένων, ανέργων, εκπροσώπων φορέων και –όπου κατέστη δυνατό– μελών ευάλωτων κοινωνικών ομάδων. Η επιλογή των συμμετεχόντων έγινε με στρατηγική δειγματοληψία και snowball sampling, διασφαλίζοντας γεωγραφική κάλυψη των τεσσάρων Περιφερειακών Ενοτήτων και διαφοροποίηση ως προς φύλο, ηλικία, εκπαιδευτικό επίπεδο και εργασιακή κατάσταση. Η ανάλυση ακολούθησε προσέγγιση θεματικής κατηγοριοποίησης, με ενσωμάτωση απομαγνητοφωνημένων αποσπασμάτων και ερμηνευτική ανάγνωση της δυναμικής κάθε συζήτησης.

Η ανάλυση των συζητήσεων αποκάλυψε μια σύνθετη εικόνα. Οι συμμετέχοντες αναγνωρίζουν ότι η Κρήτη διαθέτει σημαντικά ποιοτικά πλεονεκτήματα –ασφάλεια, κοινωνική συνοχή, φυσικό περιβάλλον, σχετική αυτάρκεια βασικών αγαθών–, τα οποία όμως υπονομεύονται από δομικές αδυναμίες: ανεπαρκείς υποδομές υγείας και μεταφορών, γραφειοκρατία, μεταβλητό και συχνά ασφυκτικό θεσμικό πλαίσιο. Στο πεδίο της εργασίας, η επισφάλεια συνιστά κοινό παρονομαστή: εποχικότητα στον τουρισμό, αδήλωτη απασχόληση στον πρωτογενή τομέα, ασταθή ωράρια και χαμηλές αμοιβές στη μεταποίηση και το εμπόριο, αλλά και μεγάλο χάσμα μεταξύ προσφερόμενων δεξιοτήτων και απαιτήσεων εργοδοτών στον κατασκευαστικό κλάδο.

Ιδιαίτερο βάρος έλαβε η σχέση μεταξύ συστημικής ανασφάλειας και επιχειρησιακής λειτουργίας. Οι εργοδότες δυσκολεύονται να βρουν προσωπικό με τα κατάλληλα προσόντα, ενώ οι εργαζόμενοι αδυνατούν να δουν προοπτικές εξέλιξης σε θέσεις που αποζημιώνονται ανεπαρκώς σε σχέση με το αυξανόμενο κόστος ζωής. Παράλληλα, η έλλειψη σύγχρονων δομών κατάρτισης έχει οδηγήσει στη δημιουργία ενός «κενού δεξιοτήτων», το οποίο καλύπτεται αποσπασματικά μέσω άτυπων μηχανισμών, όπως οικογενειακά δίκτυα ή εσωτερική εκπαίδευση χωρίς πιστοποίηση. Αυτή η αποσύνδεση επηρεάζει δυσμενώς τις νεότερες ηλικίες, που στρέφονται σε ευκαιριακές ή χαμηλής εξειδίκευσης εργασίες, συχνά εκτός Κρήτης.

Η εμπιστοσύνη προς τους θεσμούς αποτυπώνεται ως εύθραυστη. Οι συχνές αλλαγές στη φορολογική και ασφαλιστική νομοθεσία, σε συνδυασμό με την πολυνομία, ενισχύουν την αίσθηση αβεβαιότητας και κατατείνουν σε περιορισμένη θεσμική συμμόρφωση. Σε όλους τους τομείς εκφράστηκε ανάγκη για έναν ενιαίο ψηφιακό κόμβο που θα παρέχει έγκυρη και έγκαιρη πληροφόρηση για ρυθμίσεις, επιδοτήσεις και εκπαιδευτικά προγράμματα, μειώνοντας την εξάρτηση από μεσολαβητές.

Ως προς την κοινωνική ένταξη, η έρευνα ανέδειξε κρίσιμα κενά. Παρά τις προσπάθειες των ερευνητών, η συμμετοχή μεταναστών, Ρομά και ΑμεΑ ήταν περιορισμένη, γεγονός που

αντικατοπτρίζει τη δυσκολία πρόσβασης αυτών των ομάδων στον δημόσιο διάλογο. Όπου εκπροσωπήθηκαν, κατέθεσαν εμπειρίες θεσμικού αποκλεισμού, έμφυλων διακρίσεων και έλλειψης υποστηρικτικών δομών, υπογραμμίζοντας την ανάγκη στοχευμένων πολιτικών για ισότιμη συμμετοχή στην αγορά εργασίας.

Συμπερασματικά, ο πρώτος κύκλος ποιοτικής έρευνας σκιαγραφεί μια αγορά η οποία διαθέτει εγγενή πλεονεκτήματα και ισχυρή κοινωνική συνοχή, αλλά αντιμετωπίζει διαρθρωτικές προκλήσεις που απαιτούν συντονισμένες παρεμβάσεις σε πολλαπλά επίπεδα. Επισημαίνεται η ανάγκη για σταθερό και απλοποιημένο θεσμικό πλαίσιο, για αναμόρφωση και σύζευξη της τεχνικής και επαγγελματικής εκπαίδευσης με τις πραγματικές ανάγκες των επιχειρήσεων, για δημιουργία βιώσιμων μηχανισμών κοινωνικού διαλόγου και διαφάνειας, για στοχευμένες δράσεις κοινωνικής ένταξης ευάλωτων ομάδων και για τη ρύθμιση ζητημάτων στέγασης και κινητικότητας εποχικών εργαζομένων.

Τα πορίσματα αυτά θα αποτελέσουν τη βάση για τον δεύτερο κύκλο ποιοτικής έρευνας (Β' Φάση), ο οποίος θα επικαιροποιήσει τη διάγνωση δεξιοτήτων και θα αξιολογήσει τη δυναμική αλλαγών που ενδέχεται να προκύψουν έως τη λήξη του έργου.

3.3 Πακέτο Εργασίας 3 (ΠΕ.3). Πρόταση Παρεμβάσεων & Ανάπτυξη Προγράμματος Τομεακής Κατάρτισης

Με βάση τα ευρήματα τόσο της ποιοτικής όσο και της ποσοτικής έρευνας, αναπτύχθηκε παράλληλα ένα ερευνητικά εδραιωμένο πλαίσιο προτεινόμενων παρεμβάσεων και προτάσεων πολιτικής (ΠΕ3: Π3.1), το οποίο θα επικαιροποιηθεί πριν από τη λήξη του Έργου, ώστε η Περιφέρεια Κρήτης να διαμορφώσει συνεκτικές πολιτικές απασχόλησης, κατάρτισης και κοινωνικής συνοχής, προσαρμοσμένες στις ιδιαιτερότητες και τις αναπτυξιακές προοπτικές του νησιού. Το συγκεκριμένο Παραδοτέο (Π.3.1.: Πρόταση Παρεμβάσεων) υποβλήθηκε στις 30/6/2025 και συνακόλουθα πιστοποιήθηκε επιτυχώς.

Ειδικότερα, οι Προτάσεις Παρεμβάσεων & Πολιτικής, εδράζονται στα ευρήματα της πρώτης φάσης της ποσοτικής έρευνας κι ειδικότερα στο Παραδοτέο ΠΕ.1.1 «Έρευνα δευτερογενών δεδομένων», όσο και της πρώτης φάσης της πρωτογενούς ποιοτικής έρευνας, με τη χρήση (τομεακών) Focus Groups και συγκριμένα του Παραδοτέου ΠΕ.2.1 Εναρκτήρια Ποιοτική Έρευνα (Έκθεση Ευρημάτων.) Με βάση τα ευρήματα τόσο της ποιοτικής όσο και της ποσοτικής έρευνας, αναπτύχθηκε λοιπόν ένα, ερευνητικά εδραιωμένο, πλαίσιο προτεινόμενων παρεμβάσεων και προτάσεων πολιτικής. Οι προτάσεις αυτές, με βάση και τα ερευνητικά ευρήματα, διακρίνονται σε γενικότερες που αφορούν στο σύνολο των κρίσιμων παραμέτρων της αγοράς εργασίας στην Κρήτη και σε τομεακές, που αφορούν καθένα από τους 5 κρίσιμους τομείς οικονομικής δραστηριότητας της Κρήτης (Πρωτογενής Τομέας, Εμπόριο, Μεταποίηση, Τουρισμός, Κατασκευές).

Η κύρια στόχευση του Παραδοτέου είναι να παράσχει στην Περιφέρεια Κρήτης ένα πλήρες set προτάσεων, τόσο γενικότερων όσο και ειδικών- τομεακών, το οποίο επέχει θέση πλαισίου

(evidence- based) προτάσεων πολιτικής με στόχο να συμβάλει στον στρατηγικό και αναπτυξιακό σχεδιασμό της, ειδικά στα πεδία της Αγορά Εργασίας και της κοινωνικής συνοχής.

Οι προτάσεις παρεμβάσεων και συνακόλουθα πολιτικής, που εδράζονται τόσο στην δευτερογενή ποσοτική έρευνα, όσο και στα εμπειρικά ευρήματα της πρωτογενούς ποιοτικής έρευνας (focus groups), που ανέδειξαν αφενός τις ευκαιρίες ανάπτυξης, και αφετέρου τα διαρθρωτικά προβλήματα που δυσχεραίνουν κι ενίοτε υπονομεύουν τη βιωσιμότητα, τις προοπτικές ανάπτυξης και την κοινωνική δικαιοσύνη στην Αγορά Εργασίας, των 5 κρίσιμων τομέων- κλάδων οικονομικής δραστηριότητας στην Κρήτη. Μέσα από σύνθεση αυτών, προτείνονται συγκεκριμένες στοχευμένες παρεμβάσεις και πολιτικές που σκοπεύουν να απαντήσουν εμπράγματα στις μείζονες ανάγκες και θεμελιώδεις αγωνίες των ανθρώπων του κάθε κλάδου, αλλά και συνολικά των εργαζομένων, ανέργων επισφαλών εργαζομένων, επιχειρηματικών και κοινωνικά ευάλωτων ομάδων στην Κρήτη.

Στη βάση των ευρημάτων της πρωτογενούς ποσοτικής και ποιοτικής έρευνας αναπτύχθηκε το Πρόγραμμα Στοχευμένης Τομεακής Κατάρτισης- Reskilling (Παραδοτέα Π.3.2.1 & Π.3.2.2.1-5)

Και αυτό το ΠΕ εξελίσσεται σύμφωνα με τον χρονικό προγραμματισμό του Έργου και τα Παραδοτέα του Π.Ε.3.2. (Ανάπτυξη Προγράμματος Τομεακής Κατάρτισης) παραδίδονται σήμερα (22/12/2025).

3.4 Πακέτο Εργασίας 6 (ΠΕ.6) – Ημερίδες/Συνέδριο/Δράση Διάχυσης, Π.6.1

Στο πλαίσιο του ΠΕ.6: Ημερίδες – Συνέδριο – Δράση Διάχυσης και του αντίστοιχου παραδοτέου Π.6.1 (Ημερίδα), η Ομάδα Έργου συμμετείχε ενεργά στη διοργάνωση και υλοποίηση της εσπερίδας με τίτλο «Η Αγορά Εργασίας στην Κρήτη σήμερα: Τάσεις και Μετασχηματισμοί», η οποία πραγματοποιήθηκε την Τετάρτη 17 Δεκεμβρίου 2025 (17:00–21:00) στο Πολιτιστικό και Συνεδριακό Κέντρο Ηρακλείου (Αίθουσα Πειραματικού Θεάτρου). Η εκδήλωση εντάχθηκε στις δράσεις διάχυσης των αποτελεσμάτων του ΠΜΔΑΑΕ II, με πρόβλεψη τεχνικής υποστήριξης για εξ αποστάσεως παρακολούθηση, ενισχύοντας τη συμμετοχή φορέων εντός και εκτός Κρήτης.

Η ημερίδα δομήθηκε σε θεματικές ενότητες που κάλυψαν: (α) την παρουσίαση της εξέλιξης και του ρόλου του Περιφερειακού Μηχανισμού στη διάγνωση αναγκών της αγοράς εργασίας, (β) την ανάδειξη ευρημάτων από δευτερογενή δεδομένα/οικονομικούς δείκτες και από την ποιοτική έρευνα στους βασικούς τομείς οικονομικής δραστηριότητας της Κρήτης, και (γ) τη συζήτηση ερευνητικά τεκμηριωμένων προτάσεων πολιτικής και παρεμβάσεων σε περιφερειακό επίπεδο. Παράλληλα, πραγματοποιήθηκε δεύτερο πάνελ για την απασχόληση, την κοινωνική ένταξη και την καινοτόμο επιχειρηματικότητα, καθώς και στρογγυλό τραπέζι με τη συμμετοχή εκπροσώπων επιμελητηρίων, εργατικών κέντρων και θεσμικών φορέων, με στόχο την ενίσχυση της δημόσιας συζήτησης και την αξιοποίηση των αποτελεσμάτων του Μηχανισμού ως εργαλείων διαμόρφωσης

πολιτικών σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο.

Ειδικότερα, στο 1ο Θεματικό Πάνελ παρουσιάστηκαν: τα αποτελέσματα αναλύσεων δευτερογενών δεδομένων και οικονομικών δεικτών του 1ου κύκλου ποσοτικής έρευνας, τα βασικά ευρήματα της ποιοτικής έρευνας για κρίσιμες διαστάσεις απασχόλησης και αγοράς εργασίας στην Κρήτη, καθώς και οι προκλήσεις της περιφερειακής πολιτικής με συνακόλουθες προτάσεις παρεμβάσεων. Η Ομάδα Έργου εκπροσωπήθηκε ως εισηγητικό σχήμα στην ενότητα των ευρημάτων της ποσοτικής και ποιοτικής έρευνας, όσο και των προτάσεων πολιτικής, συμβάλλοντας τεκμηριωμένα στη συζήτηση και στην ανάδειξη προτεραιοτήτων πολιτικής.

Τέλος, στο πλαίσιο της εκδήλωσης υποστηρίχθηκε ο σκοπός του ΠΕ.6 για ευρεία διάχυση και ενδυνάμωση δικτύσεων με θεσμικούς, κοινωνικούς και επιστημονικούς φορείς, ενώ προβλέφθηκε και η χορήγηση βεβαιώσεων συμμετοχής.

3.5 Πακέτο Εργασίας 4 (ΠΕ.4). Διαχείριση και Διασφάλιση Ποιότητας του Έργου

Το ΠΕ 4 αφορά στην παρακολούθηση της τήρησης του χρονοδιαγράμματος και του περιεχομένου των επί μέρους Πακέτων Εργασίας και πραγματοποιείται από το Πανεπιστήμιο Κρήτης και ειδικότερα από τα μέλη της Ομάδας Διοίκησης του Έργου, τον Επιστημονικά Υπεύθυνο Ομοτ. Καθ. Μιχάλη Ταρουδάκη (Συντονιστή ΠΕ. 4), τον Αν. Επιστημονικό Υπεύθυνο Καθ. Νίκο Παπαδάκη (Συντονιστή ΠΕ. 2, 3) και τον Καθ. Βαγγέλη Τζουβελέκα (Συντονιστή ΠΕ. 1) και τον συνεργάτη διαχείρισης.

Το Πανεπιστήμιο παρακολουθεί την πρόοδο της πράξης, συντονίζει τις ενέργειες των συμβαλλομένων εταίρων, συλλέγει στοιχεία σχετικά με τα παραδοτέα και το απαιτούμενο υλικό για τις εκθέσεις προόδου, συντάσσει τις εκθέσεις προόδου του φυσικού έργου, διαχειρίζεται τα οικονομικά της πράξης, συλλέγει τα απαραίτητα οικονομικά έντυπα, και θα προβαίνει σε οικονομικούς απολογισμούς. Η παρούσα έκθεση είναι το δεύτερο παραδοτέο του ΠΕ4, με τίτλο «Π.4.2 Έκθεση Πεπραγμένων 2025.

Στο πλαίσιο του παρόντος ΠΕ, η Ομάδα Διοίκησης του Υποέργου καθώς και στελέχη του ΕΛΚΕ, προέβησαν σε σύνταξη επιστολών και 2 αλλαγές του ΤΔΥ προκειμένου να αντικατασταθούν μέλη της ομάδας έργου που αποχώρησαν οικειοθελώς και την ορθή αποτύπωση των δημοσκοπών που θα λάβουν μέρος στις ποσοτικές έρευνες και συγκεκριμένα στο ΠΕ1.

4 Ανάλυση SWOT

4.1. Δυνάμεις

- Υποδομή και τεχνογνωσία ΜΕΚΓ/ Πανεπιστημίου.
- Υψηλό επιστημονικό επίπεδο και ερευνητική εμπειρία όλων των μελών της Ομάδας Έργου.
- Ενεργή και συστηματική Υποστήριξη και συμμετοχή της Περιφέρεια Κρήτης στο έργο.
- Αφοσίωση της ομάδας έργου, τόσο από μεριάς Πανεπιστημίου όσο και από μεριάς Περιφέρειας

4.2. Αδυναμίες

- Μη συνεχής ροή δευτερογενών δεδομένων από συγκεκριμένους φορείς.
- Ομάδες πληθυσμού με δυσκολία προσπέλασης (μετανάστες, Ρομά, ΑΜΕΑ), στις οποίες όμως έχουν ήδη αποκτήσει πρόσβαση τα Μέλη της Ομάδας Έργου και έχουν διασφαλίσει την εκπροσώπηση τους στα focus groups.
- Δυσκολίες στην ροή χρηματοδότησης και καθυστερήσεις στις πληρωμές του μόνιμου προσωπικού (μελών ΔΕΠ και ΕΔΙΠ) της Ομάδας Έργου.

4.3. Ευκαιρίες

- Λόγω του κύρους, της συνεκτικής και αποτελεσματικής στρατηγικής της όσο και προβολής των δράσεών της, η Περιφέρεια Κρήτης έχει τη δυνατότητα να αναδείξει τα προβλήματα της αγοράς εργασίας και να παρέμβει στην κατεύθυνση επίλυσής τους.
- Με την ανάλυση των ευρημάτων του Έργου και με την Ανάπτυξη και Υποβολής Ολοκληρωμένου Προγράμματος Τομεακής Κατάρτισης μπορεί να βελτιωθεί η απόδοση των προγραμμάτων κατάρτισης, όσο και να συγκρατηθούν ερευνητικά- εδραιωμένες προτάσεις πολιτικής για τη βελτίωση της κατάστασης των πραγμάτων στην αγορά εργασίας, προς περαιτέρω αξιοποίηση από την Περιφέρεια Κρήτης.
- Λόγω των μείζονων μετασχηματισμών σε οικονομία και αγορά εργασίας αναμένεται να υπάρξουν νέες ανάγκες σε δεξιότητες και νέες θέσεις εργασίας και το Έργο μπορεί, με βάση την έρευνα που διεξάγει η Ομάδα του Υποέργου 1, να διαπιστώσει τις απαιτήσεις των θέσεων αυτών.

4.4 Απειλές

- Επιμονή του ΟΤΕ στην μη διάθεση του ενοποιημένου τηλεφωνικού καταλόγου.
- Διαδικαστικά ζητήματα που μπορεί να δημιουργήσουν καθυστερήσεις στην πορεία του Έργου σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα.

4.5 Επόμενες Ενέργειες

Η Ομάδα Έργου θα συνεχίσει απερίσπαστη την ερευνητική- επιστημονική δραστηριότητα προκειμένου να προχωρήσει εγκαίρως στην διαμόρφωση (με τα υψηλά standards που ακολουθεί) και ολοκλήρωση των Παραδοτέων που προβλέπονται για το 2026 (καθώς για το 2024 και 2025 έχουν υποβληθεί και πιστοποιηθεί όλα τα Παραδοτέα), με βάση το εγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα και την ουσιώδη υποστήριξη της Περιφέρειας Κρήτης.

5 Καταληκτικά

Το παρόν παραδοτέο εστιάζει κυρίως στην εξέλιξη του Έργου από πλευράς τήρησης του χρονοδιαγράμματος και παραγωγής του περιεχομένου των επί μέρους δράσεων και στοχεύει στο να διασφαλιστεί η ποιότητα της εκτέλεσής του. Καταληκτικά, η Έκθεση Πεπραγμένων 2025 τεκμηριώνει ότι το Έργο υλοποιείται με συνέπεια ως προς το εγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα και το φυσικό του αντικείμενο, αξιοποιώντας θεσμικά κατοχυρωμένες διαδικασίες διαχείρισης και διασφάλισης ποιότητας. Η συνδυαστική αξιοποίηση ποσοτικών και ποιοτικών δεδομένων παρέχει μια ολοκληρωμένη και αξιόπιστη εικόνα της αγοράς εργασίας στην Κρήτη, αναδεικνύοντας τόσο τις αναπτυξιακές δυνατότητες όσο και τις επίμονες διαρθρωτικές ανισορροπίες. Τα ευρήματα και η SWOT ανάλυση προσφέρουν κρίσιμη γνώση για τη λήψη τεκμηριωμένων αποφάσεων και τη διαμόρφωση στοχευμένων, evidence-based παρεμβάσεων πολιτικής από την Περιφέρεια Κρήτης (στη βάση και όλων των προαναφερθέντων παραδοτέων και ιδίως του Π.3.1.) , ενισχύοντας τον ρόλο του Περιφερειακού Μηχανισμού ως σταθερού εργαλείου στρατηγικού σχεδιασμού, παρακολούθησης και υποστήριξης της απασχόλησης και της κοινωνικής συνοχής.